

SLUŽBA STREŽNIKA

v dijaškem domu ŠGV

Služba strežnika glede na potek mašnega obreda

Priprava na mašo

- a) Strežnika, ki sta na vrsti za ministriranje prideta v zakristijo **15 minut pred** samo mašo.
- b) K maši prideta **primerno oblečena** (če so kratke hlače, naj bodo vsaj do kolen; majica naj pokriva ramena).
- c) Pred mašo se strežnika dogovorita kdo bo prevzel službo prvega in drugega strežnika. **Prvi strežnik (1)** si pred mašo **prebere berilo, psalm in vrstico »aleluja«**. **Drugi strežnik (2)** prebere **prošnje**, predvidene za tisti dan. Pri izbiri predvidenega branja jima pomaga mežnar. Če so v besedilu kakšne težke oz. nerazumljive besede prosita za razlago oz. pomoč pri pravilni izgovorjavi. Prvi strežnik (1) si **lahko** na konec berila z **navadnim svinčnikom** zabeleži besede, ki jih izgovorimo ob koncu branja berila: **TO JE BOŽJA BESEDA**.
- č) V kolikor ostane še nekaj časa do maše, strežnika poskrbita za tihoto in se z osebno molitvijo ter mislijo na namen, za katerega bosta pri maši – pripravita na mašo samo.

ZAČETNI OBRED

Strežnika začetek maše pričakata v zakristiji, tik **ob vratih v kapelo**.

Ob uri se vsi v zakristiji **poklonijo križu**.

Prvi strežnik (1) pozvoni na mali zvonček v zakristiji.

V vrsti vsi odidejo do **sredine kapele** (oz. do črte v parketu). Obrnjeni proti **tabernaklju pokleknejo** na eno koleno.

Odidejo vsak na **svoje mesto**. Ostanemo v **stoječi drži**.

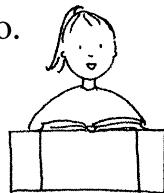
Začetek maše:

Križ; pozdrav; kesanje; Gospod, usmili se; **Glavna mašna prošnja (molimo -> duhovnik razširi roke)**.

BESEDNO BOGOSLUŽJE

Drugi strežnik sede, prvi pa se pomakne k **ambonu** in prebere berilo (❶) predvideno za tisti dan. K ambonu se pomikamo mirno, spoštljivo.

Prvi strežnik začne z branjem berila. Pri tem od **uvodnega besedila** prebere le tisti del, ki govori **od kod je besedilo vzeto** (npr. Berilo iz prve Mojzesove knjige).

Beremo počasi, a tekoče in razumljivo (dovolj glasno). Če imamo tremo si pomagamo s tem, da roke položimo na bralni pult (ambon).

Branje berila zaključimo z besedami: **To je Božja Beseda** ali: **Poslušali smo Božjo Besedo**.

Počakamo na odgovor zbrani pri maši: Bogu hvala.

Za tem strežnik začne brati **Psalm z odpevom**. Prebere najprej **odpev k Psalmu** (močnejše natisnjena vrstica) in počaka, da odpev navzoči ponovijo. Nadaljujemo z branjem »po kiticah«. Vmes se ponavlja odpev.

Po prebrani zadnji »kitici« Psalma in ponovljenem odpevu **preberemo še vrstico pred evangelijem** (npr. Aleluja. Gospod, ti imaš besede večnega življenja. Aleluja). Različen izbor vrstic pred evangelijem je na razpolago na koncu knjige beril (oz. na straneh, kakor je označeno v samem lekcionarju). Bodimo pozorni na postni čas, ko se besedilo »Aleluja« izpusti in se bere le vrstica pred evangelijem.

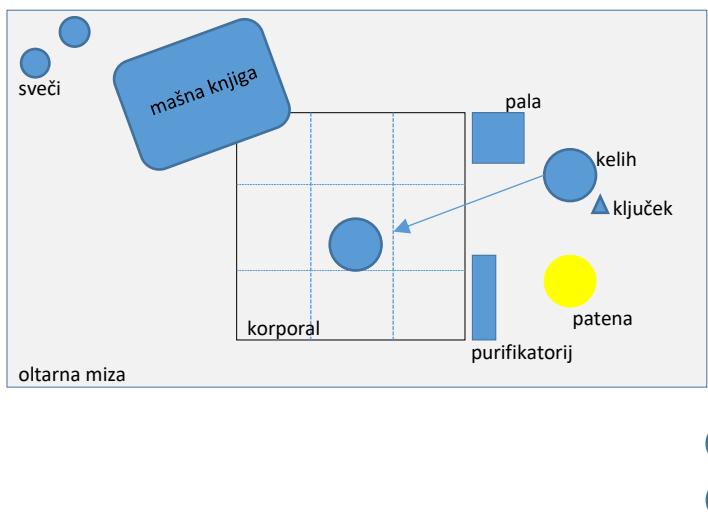
Sledi branje **evangelija**. **Pridiga**. **Veroizpoved** (ob nedeljah in velikih praznikih). Ob navadnih dnevih sledijo pridigi **prošnje**.

Prošnje: **duhovnik prebere uvod v prošnje**, **drugi strežnik (❷) pa bere prošnje same**. Po vsaki prebrani prošnji počaka, da prisotni odgovorijo: **Prosimo, te usliši nas** oz. drugo besedilo, če ga predvidevajo prošnje. **Prošnje sklene duhovnik**. Strežnik ves čas branja stoji **ob ambonu** (ko duhovnik bere uvod in sklep) oz. **pri ambonu**, ko bere sam. Ko duhovnik prebere sklep prošenj, se drugi strežnik pomakne nazaj na svoje mesto.

EVHARISTIČNO BOGOSLUŽJE

Darovanje ali prinašanje darov: prvi strežnik (❶) se pomakne k **mizici z darovi** (vrčki, kelih, prtički). **Vzame kelih in vse na njem** (ključek, kelih, korporal, pala, patena in purifikatorij) ter vse namesti na oltarno mizo.

Ključek odloži nekje na desno stran oltarne mize. **Korporal** razgrne na sredino oltarne mize. Ob desni zgornji kot korporala položi **palo**. **Pateno** s hostijo začasno odloži na oltarno mizo poleg kelija. Purifikatorij položi v spodnji desni kot korporala. **Kelih** postavi nekje na sredino korporala. Za tem duhovniku **izroči v roke pateno** s hostijo. Stopi korak nazaj in počaka na drugega strežnika.

Med tem, ko strežnik (❶) izroča duhovniku pateno s hostijo, pristopi k mizici **drugi strežnik** (❷) in iz mizice vzame **oba vrčka** (voda in vino).

Vrček z vodo izroči prvemu strežniku (❶), sam obdrži vrček z vinom. Duhovniku najprej ponudita vrček z vinom, nato vrček z vodo.

Strežnik (❶) **odloži prazen vrček** v katerem je bilo vino. Iz mizice vzame **pladenj** za umivanje in **prtiček za brisanje** rok. **Pladenj** izroči strežniku (❷), ki sedaj v levi roki drži pladenj, v desni pa vrček z vodo. Sam pa (❶) **raztegne prtiček** za brisanje rok (lavabo).

Strežnik (❷) **izlije nekaj vode** na duhovnikove roke, drugi (❶) pa duhovniku **ponudi** (razgrnjen) **prtiček** za brisanje.

Po končanem brisanju se vsi trije (duhovnik in strežnika) **rahlo priklonijo**. Strežnika **odložita vse na mizico** in **odideta na svoje mesto**. Stojita.

Ves obred darovanja naj se odvija umirjeno in sinhronizirano.

Mašni obed se nadaljuje s povabilom: Molite, bratje in sestre, da Bog vsemogočni.... ter s Prošnjo nad darovi. Sledi: Hvalospev, Svet, Evharistična molitev.

Po hvalospevu se strežnika (Gospod z vami, K višku srca, zahvalimo se ...) skupaj z mežnarjem pomakneta do stopnice v prezbiteriju kapele in poklekneta na stopnico. Mežnar poskrbi za zvonjenje pri povzdigovanju.

Po besedah: **Skrivnost vere** - se vsi trije (strežnika in mežnar) pomaknejo nazaj na svoje mesto. Očenaš. (Pozdrav miru) Jagnje Božje, Obhajilo.

Obhajilo prejmeta najprej strežnika, nato ostali, ki so pri maši. Strežnik, ki želi prejeti obhajilo naj se postavi v vrsto za obhajilo oz. naj stoji na svojem mestu, ko bo duhovnik prišel k njemu, da bi ga obhajal. Če obhajila ne želi prejeti se strežnik **usede**.

Dva scenarija med oz. po obhajilu.

Scenarij, če pri maši somašujeta dva ali več duhovnikov

Takojo po tem, ko gre glavni mašnik deliti obhajilo in se pri oltarju obhaja pod podobo kruha in vina drugi duhovnik (oz. zadnji, če jih je več), pristopi prvi strežnik (1), vzame vrček z vodo, ga prinese k oltarni mizi, ter v kelih vlije vode. Vrček nato vrne nazaj na svoje mesto. Počaka, da duhovnik očisti (purificira) kelih. Nato vse pospravi in sicer v stanje, kot ga je dobil na začetku maše. Na kelih položi purifikatorij, nanj pateno, palo, korporal ter ključek. Vse nato postavi na mizico za darove, tako kot je bilo ob začetku maše.

Scenarij, če pri maši mašuje en sam duhovnik

Po končanem obhajilu duhovnik vrne ciborij s hostijami v tabernakelj. Tedaj pristopi prvi strežnik (1), vzame vrček z vodo, ga prinese k oltarni mizi, ter v kelih vlije vode. Vrček nato vrne nazaj na svoje mesto. Počaka, da duhovnik očisti (purificira) kelih. Nato vse pospravi in sicer v stanje, kot ga je dobil na začetku maše. Na kelih položi purifikatorij, nanj pateno, palo, korporal ter ključek. Vse nato postavi na mizico za darove, tako kot je bilo ob začetku maše.

Se vrne na svoje mesto in se **usede**.

SKLEPNI OBRED

Prošnja po obhajilu, blagoslov in odslovitev.

Strežnika nato **zavzameta mesti, kakor sta jih imela ob začetku maše** (ob prihodu iz zakristije). Počakata da se vsi duhovniki zvrstijo in skupaj **vsi pokleknejo na eno koleno**. Nato iz kapele prva odideta strežnika, za njima duhovnik-i in kot zadnji mežnar. V vrsti se počasi odhajajo v zakristijo. Ob vstopu v zakristijo **prvi strežnik prižge luči**, nato pa se oba pomakneta v **neposredno bližino zakristijske omare** z albami. Sledi **poklon križu v zakristiji** in vzklik: **Bogu hvala**. V primeri da glavni mašnik pozdravi z vzklonom: **Naj koristi, strežnika in mežnar odgovorijo: za večno življenje**.

PO MAŠI

Strežnika nato pomagata mežnarju pospraviti vse od maše: **prineseta vrčke** in jih splakneta pod vodo ter postavita v prvi predel zakristijske omare na levi strani in sicer tako, da se vrčka »odtečeta«; poskrbita, da **pospravita knjigo beril in prošenj** ter ju postavita v prvi desni predel zakristijske omare, na spodnjo polico na konec (desno); v sredinski predel zakristijske omare postavita **kelih**, nato pa še pomagata **pogasiti sveče**.

Mežnarja vprašata če je potrebno še kaj postoriti. Nato se pomakneta v kapelo, počastita Najsvetejše, se še **zadržita v kratki molitvi** (npr. prosita za Božjo pomoč, varstvo, se zahvalita za) in **v tišini zapustita kapelo**.

SPLOŠNO O STREŽNIŠKI SLUŽBI

Strežniška služba je v dijaškem domu **obvezna** za vse, ki so verni. Pri njej lahko sodelujejo tudi neverni dijaki, če to želijo, a z nekoliko prilagojenim programom. Služba strežnika običajno **traja dva dneva, dvakrat ali trikrat letno** – odvisno od števila dijakov v domu. Razpored strežniške službe je sproti objavljen na **oglasni deski** pred vstopom v kapelo in po **domskem ozvočenju**.

Če je kdo od strežnikov upravičeno **zadržan, odsoten ali bolan** je njegova dolžnost, da si poišče **zamenjavo**. Če se le da, naj bo zamenjava izvedena z nekom iz iste vzgojne skupine.

V primeru nejasnosti ali kakršne druge potrebe se lahko strežnik obrne na **domskega kaplana** oz. če tega ni ali je zdržan na **pomočnico ravnatelja** dijaškega doma.

SLOVARČEK NEKATERIH IZRAZOV

Alba: je dolgo, belo, oblačilo duhovnika ali diakona. Včasih je to tudi oblačilo strežnika.

Ambon: stojalo ali »govorniški« pult na katerem beremo in oznamamo Božjo Besedo.

Ciborij: Je posoda, namenjena shranjevanju (posvečenih) malih hostij.

Čolniček: je posoda ki jo uporabljamo pri bogoslužnih opravilih, v kateri se nahaja kadilo.

Kadilo /virh: kadilo je zmleta posebne vrste smola ali njen nadomestek različnih dišav.

Kadilnica: Priprava, ki jo uporabljamo za počastitev Najsvetejšega, svete podobe ali olтарne mize. Vanjo se vstavi oglje in kadilo.

Kelih: Posoda, ki se izključno uporablja samo za mašo. Vanj se pri darovanju vlije vino in voda, katera po spremenjenju postaneta Kristusova Kri.

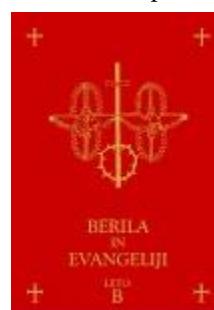
Korporal: beseda sama nakazuje na telo. Gre za večji, kvadratni, prt. Po navadi je zložen na tri dele na vsako stranico. Nanj se položi kelih in patena, ko poteka mašni obred.

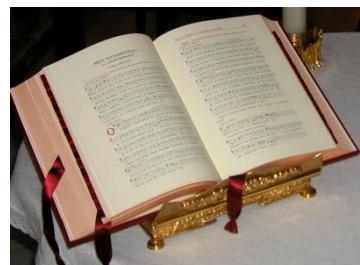
Kropilček ali aspergil: je »posoda«, ki hrani blagoslovjeno vodo, s katero kropimo ob blagoslovih, ali začetku maše ali ob pogrebu...

Lavabo: kakor sama beseda pove gre za umivanje. Pri maši duhovniku strežnik umije roke. Izraz lavabo lahko uporabimo za prtiček, katerega strežnik ponudi duhovniku, da si vanj obriše roke ali za celoten obred umivanja rok. Na Veliki četrtek se izraz lavabo uporablja tudi za umivanje nog.

Lekcionar: je bogoslužna knjiga, v kateri so zbrana berila in evangeliji za določene priložnosti, praznike, svete čase ali dneve med letom.

Misal: je mašna knjiga, v kateri so zbrana besedila za maši obred.

Monštranca: Posoda namenjena izpostavitvi Najsvetejšega (sonce).

Oltarna miza: podobno kot je »sveti prostor« vsakega doma domača miza, tako ima središčno vlogo tudi oltarna miza v kapeli ali cerkvi. Je kraj, na katerem poteka mašna daritev.

Pala: Manjši, kvadratni in malo trši prtiček, katerega po navadi postavimo na pateno, na katero je položena velika hostija.

Parament: izraz lahko označuje bodisi neko celoto (npr. ves lepo okrašen mašni plašč) ali del celote, ki je po navadi »mojstrsko« delo (npr. upodobitev Pelikana, hostije ... na mašnem plašču). V

tem zadnjem smislu gre po navadi za vezenino.

Patena: krožniček (pladenjček) ovalne ali okrogle oblike. Po navadi nanj polagamo veliko hostijo za mašno daritev ali z njim spremljamo duhovnika ob deljenju obhajila.

Tabernakelj: je središčni prostor kapele ali cerkve. Tu se hrani Najsvetejše (posvečene hostije). Najsvetejše počastimo s poklekom na eno koleno; ob izpostavitvi pa na obe in s priklonom.

Večernični plašč (pluvial): je plašč, s katerim je ogrnjen duhovnik npr. pri litanijah in izpostavljenem Najsvetejšemu ali v procesiji, pri blagoslovu.

Velum: Ogrinjalo, katero se uporablja pri izpostavitvi Najsvetejšega. Duhovnik ga ima ogrnjenega čez pleča.

Zakristija: prostor ob bogoslužnem prostoru, namenjen zlasti hranjenju bogoslužnih predmetov in pripomočkov ter oblačil.